

LATVIJAS BANKA

2007. gada 17. maijā
Rīgā

Noteikumi Nr. 5

LATVIJAS BANKAS MONETĀRĀS POLITIKAS INSTRUMENTU IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

Izdoti saskaņā ar likuma
"Par Latvijas Banku"
26. panta pirmo daļu

I. VISPĀRĪGIE JAUTĀJUMI

1. "Latvijas Bankas monetārās politikas instrumentu izmantošanas noteikumi" (tālāk tekstā – noteikumi) nosaka kārtību, kādā Latvijas Banka izmanto monetārās politikas instrumentus un bankas piedalās Latvijas Bankas monetārajās operācijās.

II. NOTEIKUMOS LIETOTIE TERMINI

2. Banka – Latvijas Republikā reģistrēta banka, kā arī Latvijas Republikā reģistrēta dalībvalsts vai ārvalsts bankas filiāle, kam Latvijas Bankā ir naudas konts norēķiniem latos (tālāk tekstā – naudas konts) un kas, ja tā iesaistās monetārajās operācijās, kurās nepieciešama ķīla, piedalās Latvijas Bankas vērtspapīru norēķinu sistēmā (tālāk tekstā – VNS).

3. Dalībvalsts – Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts.

4. Aizdevums – bankai pret ķīlu atbilstoši darījumam, kas saskaņā ar noteikumiem noslēgts starp Latvijas Banku un banku, izsniegts aizdevums.

5. Aizdevuma termiņš – dienu skaits, uz kādu Latvijas Banka izsniedz bankai aizdevumu.

6. Kopējais aizdevuma apjoms – apjoms, kurš sastāv no šādu aizdevumu kopsummas:

6.1. bankai piešķirtais naudas konta dienas pārsnieguma limits;

6.2. bankai piešķirtā aizdevuma nominālvērtība, ko banka saņem no Latvijas Bankas, iesaistoties monetārajās operācijās, kurās nepieciešama ķīla, un par šo aizdevumu maksājamā procentu summa;

6.3. summa latos, ko banka, veicot ārvalstu valūtas pārdošanu par latiem, izmantojot ķīlu, saņem no Latvijas Bankas.

7. Ķīlas konts – saskaņā ar "Latvijas Bankas vērtspapīru norēķinu sistēmas noteikumiem" bankai atvērts vērtspapīru konts VNS, kurā uzskaitīti darījumu nodrošināšanai ieķīlātie vērtspapīri.

8. Finanšu ķīla (tālāk tekstā – ķīla) – visi ķīlas kontā uzskaitītie vērtspapīri un jebkuri naudas līdzekļi, kas radušies šo vērtspapīru procentu ienākumu, dzēšanas vai pārdošanas maksājumu rezultātā.

9. Pietiekama ķīla – ķīla, kuras vērtība ir lielāka par bankas esošā kopējā aizdevuma apjoma vērtību un, saņemot jaunu aizdevumu, ir lielāka par bankas jauno kopējā aizdevuma apjoma vērtību.

10. Dienas pārsnieguma limits – naudas konta dienas pārsnieguma limits, kas ir bankai pret ķīlu piešķirts limits, kura apjomā norēķinu dienas laikā Latvijas Banka pieļauj bankas naudas konta debeta atlikumu.

11. Automātiskais aizdevums – aizdevums, ko Latvijas Banka izsniedz bankai pret ķīlu līdz nākamajai darbadienai naudas konta debeta atlikuma segšanai.

12. Pieprasījuma aizdevums – aizdevums, ko Latvijas Banka izsniedz bankai pēc bankas pieprasījuma pret ķīlu līdz nākamajai darbadienai.

13. Valutēšanas datums – darbadiena, kad maksājuma veicējam ir pienākums maksājuma saņēmēja norādītajā kontā ieskaitīt darījumā noteikto finanšu līdzekļu summu.

14. Darījuma kurss – ārvalstu valūtas pirkšanas vai pārdošanas kurss, kuru nosaka Latvijas Banka darījuma slēgšanas dienā (T) (darījuma noslēgšanas brīdī) un kurš izteikts latos par vienu ārvalstu valūtas vienību.

15. Darījuma sākumkurss (*spot*) – Latvijas Bankas noteikts ārvalstu valūtas pirkšanas vai pārdošanas kurss valūtas mijmaiņas darījumu izsoles dienā, kurš izteikts latos par vienu ārvalstu valūtas vienību.

16. Darījuma beigu kurss (*forward*) – saskaņā ar šiem noteikumiem noteikts ārvalstu valūtas kurss, pēc kura tiek veikta latu atpirkšana vai atpārdošana valūtas mijmaiņas darījuma termiņa beigās un kurš izteikts latos par vienu ārvalstu valūtas vienību.

17. Noguldījums – Latvijas Bankā uz noteiktu termiņu pieņemti bankas naudas līdzekļi latos, kurus, beidzoties termiņam, Latvijas Banka atmaksā bankai ar procentiem.

18. Noguldījuma termiņš – dienu skaits, uz kādu Latvijas Banka pieņem noguldījumā bankas naudas līdzekļus.

19. Radniecīgais uzņēmums:

19.1. komercsabiedrība, kurā bankai tieši vai netieši pieder 20% (divdesmit procentu) vai vairāk no kopējā sabiedrības kapitāla;

19.2. komercsabiedrība, kurai tieši vai netieši pieder 20% (divdesmit procentu) vai vairāk no kopējā bankas kapitāla;

19.3. komercsabiedrība, kurā 19.2. punktā minētajai sabiedrībai tieši vai netieši pieder 20% (divdesmit procentu) vai vairāk no kopējā sabiedrības kapitāla.

20. Vērtspapīra pilnā cena – cena, kas tiek iegūta, vērtspapīra tirgus vērtību dalot ar tā nominālvērtību un reizinot ar 100.

21. Norēķinu diena – Latvijas Bankas reālā laika bruto norēķinu sistēmas (tālāk tekstā – SAMS) darbības diena.

22. Vērtspapīru saraksts – Latvijas Bankas un bankas darījumu nodrošinājumam izmantojamo vērtspapīru saraksts.

23. Reversais darījums – darījums, kurā Latvijas Banka izsniedz bankai aizdevumu pret ķīlu, veicot refinansēšanas operāciju.

23.¹ Sākotnējā nodrošinājuma rezerve – riska kontroles pasākums, ko Latvijas Banka var piemērot reversajos darījumos un kas nozīmē, ka darījumam nepieciešamā nodrošinājuma aktīvu vērtība ir vienāda ar bankai izsniegtā aizdevuma un sākotnējās nodrošinājuma rezerves vērtības summu vai lielāka par to.

III. TIRGUS OPERĀCIJAS

24. Vispārīgie noteikumi

24.1. Lai piedalītos Latvijas Bankas monetārajās operācijās, banka slēdz ar Latvijas Banku līgumu "Par dalību Latvijas Bankas monetārajās operācijās" (1. pielikums).

24.2. Latvijas Banka un banka apmainās ar informāciju, kas nepieciešama darījuma veikšanai.

24.3. Latvijas Banka un banka informācijas apmaiņu veic elektroniskā veidā, izmantojot SWIFT sistēmu.

24.4. Latvijas Banka un banka savstarpējai informācijas apmaiņai izmanto izsoles pieteikuma, aizdevuma pieprasījuma, darījuma apstiprinājuma un noraidījuma formas, kuras Latvijas Banka publicē Latvijas Bankas interneta lapā (www.bank.lv). Par ziņojumu formu grozījumiem Latvijas Banka paziņo bankai ne vēlāk kā 1 (vienu) mēnesi pirms attiecīgo grozījumu stāšanās spēkā.

24.5. Latvijas Banka publicē regulāro izsoļu kalendāru un izsoļu kopējos rezultātus Latvijas Bankas interneta lapā (www.bank.lv).

24.6. Latvijas Banka informē banku par neregulāro izsoļu organizēšanu, nosūtot bankai ziņojumus, izmantojot SWIFT sistēmu.

24.7. Latvijas Banka veic izsoli, ja saņemts vismaz viens bankas pieteikums.

24.8. Banka piedalās izsolē ar vienu vai vairākiem pieteikumiem, kurus Latvijas Banka saņēmusi līdz izsoles sākumam.

24.9. Bankas izsolei iesniegtie izsoles pieteikumi ir galīgi un neatsaucami.

24.10. Izsolēs, kurās Latvijas Banka publicē kopējo izsolāmo apjomu, vienas bankas izsoles pieteikumos pieprasīto apjomu summa attiecīgajai izsolei nedrīkst pārsniegt Latvijas Bankas noteikto izsoles kopējo apjomu. Ja bankas izsoles pieteikumos pieprasīto apjomu summa attiecīgajai izsolei pārsniedz Latvijas Bankas noteikto izsoles kopējo apjomu, Latvijas Banka noraida visus šai izsolei iesniegtos attiecīgās bankas izsoles pieteikumus.

24.11. Latvijas Banka noraida izsoles pieteikumu, ja tas ir nepilnīgs vai neatbilst Latvijas Bankas noteiktajai formai.

24.12. Latvijas Banka noraida izsoles pieteikumu, ja banka neievēro izsolei noteikto minimālo aizdevuma apjomu, minimālo noguldījuma apjomu vai minimālo darījuma apjomu.

24.13. Latvijas Bankas saskaņā ar šiem noteikumiem aprēķinātie un nosūtītie izsoles rezultāti ir galīgi un neatsaucami.

24.14. Ja darījums tiek veikts, neizmantojot ķīlu, Latvijas Banka savas no darījuma izrietošās saistības izpilda pēc tam, kad banka izpildījusi savas no darījuma izrietošās saistības.

24.15. Ja banka, iesaistoties darījumā ar Latvijas Banku, nenodrošina atbilstoši noteikumiem uzņemto saistību izpildi 5 (piecu) darbadienu laikā pēc noteikumos noteiktā termiņa, bet pirms Latvijas Banka ir izsniegusi bankai aizdevumu un pirms attiecīgā darījuma nodrošināšanai ir noslēgts finanšu ķīlas līgums, Latvijas Banka neveic darījumu ar banku, un tas ir izbeigts, sākot ar 6. (sesto) darbadienu.

25. Galvenās refinansēšanas operācijas

25.1. Galvenās refinansēšanas operācijas Latvijas Banka organizē tikai kā regulāras reverso darījumu izsoles, kurās bankām piešķir aizdevumus pret ķīlu.

25.2. Latvijas Banka katrai izsolei nosaka minimālo aizdevuma procentu likmi, par kuru zemāk aizdevumi netiek izsniegti, un izsoles kopējo apjomu.

25.3. Aizdevuma termiņš ir 7 (septiņas) dienas.

25.4. Minimālais aizdevuma apjoms ir Ls 100 000 (viens simts tūkstošu latu). Aizdevuma apjoma solis ir Ls 10 000 (desmit tūkstošu latu). Aizdevuma procentu likmes solis ir 0.01% (viena simtdaļa procenta).

25.5. Lai piedalītos izsolē, banka izsoles dienā līdz izsoles sākumam Latvijas Bankā iesniedz vienu vai vairākus izsoles pieteikumus.

25.6. Latvijas Banka kārtu banku iesniegtos izsoles pieteikumus piedāvāto procentu likmju dīlstošā secībā līdz izsoles minimālajai aizdevuma procentu likmei. Izsoles pieteikumus izsolē Latvijas Banka apmierina, sākot ar augstāko piedāvāto procentu likmi, Latvijas Bankas noteiktā izsoles kopējā apjoma robežās.

25.7. Ja izsoles pieteikumu nav iespējams apmierināt pilnībā, Latvijas Banka to apmierina neizsolītā izsoles kopējā apjoma atlikuma robežās. Ja neizsolītais izsoles kopējā apjoma atlikums ir mazāks par minimālo aizdevuma apjomu, Latvijas Banka neizsolīto atlikumu neizsniedz.

25.8. Ja iesniegti vairāki izsoles pieteikumi ar vienādām procentu likmēm, kurus nav iespējams apmierināt pilnībā, Latvijas Banka tos apmierina proporcionāli pieteikumā pieprasītajam aizdevuma apjomam. Ja tas nav iespējams, Latvijas Banka izsoles pieteikumus apmierina to iesniegšanas secībā, ievērojot atlikušo izsoles kopējo apjomu, minimālo aizdevuma apjomu un aizdevuma apjoma soli.

25.9. Latvijas Banka aprēķina izsoles rezultātus un 60 minūšu laikā pēc izsoles sākuma nosūta informāciju par izsoles rezultātiem tām bankām, kuras piedalījušās izsolē.

25.10. Banka nodrošina pietiekamu ķīlu līdz izsoles dienas plkst. 15.00. Ja izsoles dienā plkst. 15.00 bankas ķīla ir pietiekama, Latvijas Banka izsniedz aizdevumu bankai, kurai tas piešķirts izsoles rezultātā.

25.11. Ja aizdevuma izsniegšanas dienā plkst. 15.00 bankas ķīla nav pietiekama, Latvijas Banka rīkojas saskaņā ar 35.2.–35.4. punkta prasībām un aizdevuma izsniegšanu aiztur līdz brīdim, kad bankas ķīla ir pietiekama.

25.12. Aizdevuma atmaksas dienā banka atmaksā Latvijas Bankai aizdevumu, veicot aizdevuma un procentu kopsummas naudas pārvedumu uz Latvijas Bankas naudas kontu.

26. Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas

26.1. Latvijas Banka ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas organizē tikai kā regulāras reverso darījumu izsoles, kurās bankām piešķir aizdevumus pret ķīlu.

26.2. Latvijas Banka katrai izsolei nosaka minimālo aizdevuma procentu likmi, par kuru zemāk aizdevumi netiek izsniegti, un kopējo izsoles apjomu.

26.3. Aizdevuma termiņš ir 91 (deviņdesmit viena) diena.

26.4. Minimālais aizdevuma apjoms ir Ls 100 000 (viens simts tūkstošu latu). Aizdevuma apjoma solis ir Ls 10 000 (desmit tūkstošu latu). Aizdevuma procentu likmes solis ir 0.01% (viena simtdaļa procenta).

26.5. Latvijas Banka izsoles un norēķinus veic atbilstoši galveno refinansēšanas operāciju regulējošiem noteikumiem.

27. Termiņnoguldījumi

27.1. Latvijas Banka pēc saviem ieskatiem organizē neregulāras termiņnoguldījumu izsoles, kurās piedāvā bankām veikt Latvijas Bankā noguldījumus latos ar fiksētu procentu likmi uz noteiktu termiņu.

27.2. Latvijas Banka katrai izsolei nosaka maksimālo noguldījuma likmi, par kuru augstāk noguldījumi netiek pieņemti, noguldījuma termiņu un izsoles kopējo apjomu.

27.3. Latvijas Banka nesniedz bankai nodrošinājumu bankas noguldījumam Latvijas Bankā.

27.4. Minimālais noguldījuma apjoms ir Ls 100 000 (viens simts tūkstošu latu). Noguldījuma apjoma solis ir Ls 10 000 (desmit tūkstošu latu). Noguldījuma procentu likmes solis ir 0.01% (viena simtdaļa procenta).

27.5. Latvijas Banka ne vēlāk kā 60 minūtes pirms izsoles paziņo bankām izsoles laiku, piedāvāto noguldījumu kopējo apjomu, termiņu, sākuma datumu un beigu datumu.

27.6. Lai piedalītos izsolē, banka līdz izsoles sākumam Latvijas Bankā iesniedz vienu vai vairākus izsoles pieteikumus noguldījumu veikšanai.

27.7. Latvijas Banka kārtu banku iesniegtos izsoles pieteikumus pieprasīto procentu likmju augošā secībā līdz izsoles maksimālajai noguldījumu procentu likmei. Izsoles pieteikumus izsolē Latvijas Banka apmierina, sākot ar zemāko pieprasīto noguldījuma procentu likmi, Latvijas Bankas noteiktā izsoles apjoma robežās.

27.8. Ja izsoles pieteikumu nav iespējams apmierināt pilnībā, Latvijas Banka to apmierina neizsolītā izsoles kopējā apjoma atlikuma robežās. Ja neizsolītais izsoles kopējā apjoma atlikums ir mazāks par minimālo noguldījuma apjomu, izsoles pieteikums netiek apmierināts.

27.9. Ja iesniegti vairāki izsoles pieteikumi ar vienādām noguldījuma procentu likmēm, kurus nav iespējams apmierināt pilnībā, Latvijas Banka tos apmierina proporcionāli pieteikumā pieprasītajam darījuma apjomam. Ja tas nav iespējams, Latvijas Banka izsoles pieteikumus apmierina to iesniegšanas secībā, ievērojot atlikušo izsoles kopējo apjomu, minimālo noguldījuma apjomu un noguldījuma apjoma soli.

27.10. Latvijas Banka aprēķina izsoles rezultātus un 60 minūšu laikā pēc izsoles sākuma nosūta informāciju par izsoles rezultātiem tām bankām, kuras piedalījušās izsolē.

27.11. Ja saskaņā ar Latvijas Bankas sniegto informāciju banka saņēmusi apstiprinājumu par noguldījuma pieņemšanu, banka izsoles dienā līdz norēķinu dienas beigām veic naudas pārvedumu uz Latvijas Bankas naudas kontu.

27.12. Latvijas Banka noguldījuma un procentu ienākumu kopsummu ieskaita bankas naudas kontā Latvijas Bankā noguldījuma atmaksas dienā līdz ar jaunas norēķinu dienas sākumu.

28. Vērtspapīru tiešā pirkšana un pārdošana

28.1. Latvijas Banka pēc saviem ieskatiem organizē neregulāras vērtspapīru tiešās pirkšanas un pārdošanas izsoles, kurās pērk vai pārdod latos denominētus parāda vērtspapīrus.

28.2. Latvijas Banka katrai izsolei nosaka pērkamo vai pārdodamo vērtspapīru apjomu, maksimālo pirkšanas cenu, par kuru augstāk Latvijas Banka vērtspapīrus nepērk, vai minimālo pārdošanas cenu, par kuru zemāk Latvijas Banka vērtspapīrus nepārdod.

28.3. Latvijas Banka katras emisijas vērtspapīriem rīko atsevišķu pirkšanas vai pārdošanas izsoli.

28.4. Vērtspapīru tiešās pirkšanas un pārdošanas izsolēs tiek izmantotas tikai vērtspapīru pilnās cenas.

28.5. Izsoles cenas solis ir Ls 0.01 (viens santīms).

28.6. Latvijas Banka ne vēlāk kā 60 minūtes pirms vērtspapīru tiešās pirkšanas izsoles paziņo bankām izsoles laiku un vērtspapīru pirkšanas maksimālo cenu. Latvijas Banka ne vēlāk kā

60 minūtes pirms vērtspapīru tiešās pārdošanas izsoles paziņo bankām izsoles laiku un vērtspapīru pārdošanas minimālo cenu.

28.7. Lai piedalītos izsolē, banka izsoles dienā līdz izsoles sākumam Latvijas Bankā iesniedz vienu vai vairākus vērtspapīru pārdošanas vai vērtspapīru pirkšanas pieteikumus.

28.8. Latvijas Banka kārtu banku iesniegtos izsoles pieteikumus atbilstoši to piedāvātajām cenām šādā secībā:

28.8.1. ja Latvijas Banka vērtspapīrus pērk – sākot ar zemāko cenu līdz izsoles maksimālajai pirkšanas cenai;

28.8.2. ja Latvijas Banka vērtspapīrus pārdod – sākot ar augstāko cenu līdz izsoles minimālajai pirkšanas cenai.

28.9. Ja Latvijas Banka vērtspapīrus pērk, Latvijas Banka izsoles pieteikumus apmierina, sākot ar zemāko piedāvāto cenu Latvijas Bankas noteiktā izsoles kopējā apjoma robežās. Ja Latvijas Banka vērtspapīrus pārdod, Latvijas Banka izsoles pieteikumus apmierina, sākot ar augstāko piedāvāto cenu Latvijas Bankas noteiktā izsoles kopējā apjoma robežās.

28.10. Ja banku pieteiktais vērtspapīru apjoms pārsniedz Latvijas Bankas pieprasījumu vai piedāvājumu un ir vairāki pieteikumi ar vienādām cenām, turklāt pieteikumus nevar apmierināt pilnībā, Latvijas Banka tos apmierina proporcionāli pieteikumos norādītajam vērtspapīru apjomam, bet, ja tas nav iespējams, – pieteikumu iesniegšanas secībā.

28.11. Latvijas Banka aprēķina izsoles rezultātus un 60 minūšu laikā pēc izsoles sākuma nosūta informāciju par izsoles rezultātiem tām bankām, kuras piedalījušās izsolē.

28.12. Ja banka pārdod vērtspapīrus Latvijas Bankai, banka darījuma valutēšanas datumā līdz plkst. 16.00 pārskaita vērtspapīrus Latvijas Bankas vērtspapīru kontā VNS. Pēc vērtspapīru saņemšanas Latvijas Banka veic naudas pārvedumu uz attiecīgās bankas naudas kontu Latvijas Bankā.

28.13. Ja banka pērk vērtspapīrus no Latvijas Bankas, banka veic naudas pārvedumu uz Latvijas Bankas naudas kontu darījuma valutēšanas datumā līdz plkst. 16.00. Pēc naudas pārveduma saņemšanas Latvijas Banka pārskaita vērtspapīrus attiecīgās bankas vērtspapīru kontā VNS vai, ja banka nepiedalās VNS, bankas vērtspapīru kontā Latvijas Centrālajā depozitārijā.

29. Ārvalstu valūtas bezskaidrās naudas pirkšana un pārdošana

29.1. Latvijas Banka slēdz ar bankām ārvalstu valūtas bezskaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas darījumus katru darbadienu no plkst. 9.00 līdz plkst. 17.00, bet piektdienās un pirmssvētku dienās – no plkst. 9.00 līdz plkst. 16.00.

29.2. Ārvalstu valūtas bezskaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas darījumos kā ārvalstu valūtu izmanto tikai *euro*.

29.3. Minimālā darījuma summa ir Ls 100 000 (viens simts tūkstošu latu) vai šīs summas ekvivalents ārvalstu valūtā.

29.4. Latvijas Banka un banka viena otrai iesniedz savu dīleru, viņu tālruņa numuru, korespondentbanku un kontu numuru sarakstu, kā arī laikus informē viena otru par pārmaiņām šajā punktā minētajā informācijā. Minētās informācijas pārmaiņas kļūst saistošas nākamajā darbadienā pēc attiecīgā paziņojuma saņemšanas.

29.5. Latvijas Banka un banka katru darījumu noslēdz, izmantojot *Reuters Dealing* sistēmu vai mutiski pa tālruni. Banka piekrīt, ka Latvijas Banka ir tiesīga vienpusēji izvēlēties tehniskos līdzekļus sarunu ierakstīšanai un saglabāšanai. Sarunu ieraksti ir pietiekams bankas un Latvijas Bankas komunikācijas pierādījums iespējamo savstarpējo strīdu risināšanai un tiesā.

29.6. Slēdzot darījumu, Latvijas Banka un banka saskaņo šādu informāciju:

29.6.1. bankas nosaukums;

29.6.2. dīlera vārds un uzvārds, ja darījums tiek slēgts pa tālruni;

29.6.3. ķīlas izmantošana;

29.6.4. vai ārvalstu valūta tiek pirktā vai pārdota;

29.6.5. darījuma summa ārvalstu valūtā un latos;

29.6.6. darījuma kurss;

29.6.7. valutēšanas datums latiem;

29.6.8. valutēšanas datums ārvalstu valūtai.

29.7. Latvijas Banka un banka nosūta viena otrai noslēgtā darījuma apstiprinājumu līdz attiecīgā darījuma noslēgšanas norēķinu dienas beigām.

29.8. Latu pārdošana bankai, izmantojot ķīlu

29.8.1. Ja ķīla ir pietiekama, Latvijas Banka pēc darījuma noslēgšanas veic latu summas ieskaitīšanu attiecīgās bankas naudas kontā Latvijas Bankā valutēšanas datumā latiem.

29.8.2. Ja Latvijas Banka saņem bankas ārvalstu valūtas maksājuma veikšanas apstiprinājumu ārvalstu valūtas maksājuma valutēšanas datumā pēc plkst. 15.00, Latvijas Banka ir tiesīga izpildīt savas no attiecīgā darījuma izrietošās saistības nākamajā darbadienā.

29.8.3. Ja ķīla nav pietiekama, Latvijas Banka rīkojas saskaņā ar 35.2.–35.4. punkta prasībām un aiztur latu summas ieskaitīšanu bankas naudas kontā Latvijas Bankā līdz brīdim, kad bankas ķīla ir pietiekama, vai arī līdz brīdim, kad Latvijas Banka no savas korespondentbankas saņem apstiprinājumu, ka banka veikusi darījuma ārvalstu valūtas summas ieskaitīšanu.

29.9. Latu pārdošana bankai, neizmantojot ķīlu

29.9.1. Latvijas Banka darījuma valutēšanas datumā latiem pēc darījuma noslēgšanas veic darījuma summas latos pārvedumu uz bankas naudas kontu Latvijas Bankā tikai tad, kad banka veikusi darījuma ārvalstu valūtas summas pārvedumu uz Latvijas Bankas naudas kontu, nodrošinot, ka Latvijas Banka, izmantojot SWIFT sistēmu, saņem apstiprinājumu no Latvijas Bankas korespondentbankas par ārvalstu valūtas ieskaitīšanu Latvijas Bankas naudas kontā līdz plkst. 15.00 darījuma valutēšanas datumā latiem.

29.10. Latu pirkšana no bankas

29.10.1. Darījuma valutēšanas datumā ārvalstu valūtai Latvijas Banka pēc darījuma noslēgšanas veic darījuma ārvalstu valūtas summas pārvedumu uz bankas norādīto naudas kontu tikai tad, ja banka līdz plkst. 15.00 darījuma valutēšanas datumā latiem veikusi nepieciešamās latu summas pārvedumu uz Latvijas Bankas naudas kontu.

29.10.2. Ja banka valutēšanas datumā latiem veic nepieciešamās latu summas pārvedumu uz Latvijas Bankas naudas kontu pēc plkst. 15.00, Latvijas Bankai ir tiesības veikt darījuma ārvalstu valūtas summas pārvedumu uz bankas norādīto naudas kontu nākamajā darbadienā pēc darījuma valutēšanas datuma latiem.

30. Valūtas mijmaiņas darījumi

30.1. Latvijas Banka pēc saviem ieskatiem organizē neregulāras valūtas mijmaiņas darījumu izsoles, kurās par latiem pērk ārvalstu valūtu no bankām, vienlaikus noslēdzot ārvalstu valūtas nākotnes pārdošanas darījumu, vai arī pārdod ārvalstu valūtu bankām, vienlaikus noslēdzot ārvalstu valūtas nākotnes pirkšanas darījumu.

30.2. Valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs kā ārvalstu valūtu izmanto tikai *euro*.

30.3. Latvijas Banka katrai izsolei nosaka minimālo latu procentu likmi, par kuru zemāk Latvijas Banka nepārdod latus bankām, vai maksimālo latu procentu likmi, par kuru augstāk Latvijas Banka nepērk latus no bankām.

30.4. Latvijas Banka ne vēlāk kā 60 minūtes pirms izsoles paziņo bankām:

30.4.1. izsoles laiku;

30.4.2. izsoles tipu: R (latu pirkšana ar atpārdošanu) vai S (latu pārdošana ar atpirkšanu);

30.4.3. izsoles numuru;

30.4.4. darījuma termiņu;

30.4.5. izsoles kopējo apjomu latos;

30.4.6. darījuma valutēšanas datumu latiem un ārvalstu valūtai;

30.4.7. darījuma sākumkursu;

30.4.8. ārvalstu valūtas procentu likmi.

30.5. Minimālais darījuma apjoms ir Ls 100 000 (viens simts tūkstošu latu). Darījuma apjoma solis ir Ls 10 000 (desmit tūkstošu latu). Izsoles procentu likmes solis ir 0.01% (viena simtdaļa procenta).

30.6. Latvijas Banka aprēķina valūtas mijmaiņas darījuma beigu kursu saskaņā ar šādu formulu:

$$FK = SK \times \frac{\left(1 + \frac{r_1 \times n}{360}\right)}{\left(1 + \frac{r_2 \times n}{360}\right)},$$

kur:

FK – darījuma beigu kurss, kas noapaļots līdz sešām zīmēm aiz komata;

SK – darījuma sākuma kurss, kas noapaļots līdz sešām zīmēm aiz komata;

*r*₁ – bankas piedāvātā latu procentu likme, kas dalīta ar 100 un noapaļota līdz četrām zīmēm aiz komata;

*r*₂ – Latvijas Bankas noteiktā izsolē lietojamā ārvalstu valūtas procentu likme, kas dalīta ar 100 un noapaļota līdz četrām zīmēm aiz komata;

n – darījuma termiņš (dienu skaits).

30.7. Lai piedalītos izsolē, banka līdz izsoles sākumam iesniedz Latvijas Bankā vienu vai vairākus valūtas mijmaiņas darījuma pieteikumus, norādot izsoles numuru, pieprasīto latu pirkšanas vai pārdošanas apjomu, piedāvāto latu procentu likmi un to, vai darījums tiks nodrošināts ar ķīlu.

30.8. Latvijas Banka aprēķina izsoles rezultātus un 60 minūšu laikā pēc izsoles sākuma nosūta informāciju par izsoles rezultātiem tām bankām, kuras piedalījušās izsolē.

30.9. Par katru noslēgto darījumu Latvijas Banka un banka izsoles dienā nosūta viena otram darījuma apstiprinājuma ziņojumu.

30.10. Latu pārdošanas ar atpirkšanu izsoles

30.10.1. Latvijas Banka kārtā banku iesniegtos izsoles pieteikumus piedāvāto latu procentu likmju dilstošā secībā līdz izsoles minimālajai latu procentu likmei.

30.10.2. Latvijas Banka izsoles pieteikumus apmierina, sākot ar augstāko piedāvāto latu procentu likmi, Latvijas Bankas noteiktā izsoles kopējā apjoma robežās.

30.10.3. Ja izsoles pieteikumu nav iespējams apmierināt pilnībā, Latvijas Banka to apmierina neizsolītā izsoles kopējā apjoma atlikuma robežās. Ja neizsolītais izsoles kopējā apjoma atlikums ir mazāks par minimālo darījuma apjomu, Latvijas Banka neizsolīto atlikumu nepārdod.

30.10.4. Ja iesniegti vairāki izsoles pieteikumi ar vienādām latu procentu likmēm, kurus nav iespējams apmierināt pilnībā, Latvijas Banka tos apmierina proporcionāli izsoles pieteikumā pieprasītajam darījuma apjomam. Ja tas nav iespējams, Latvijas Banka izsoles pieteikumus apmierina to iesniegšanas secībā, ievērojot atlikušo izsoles kopējo apjomu, minimālo darījuma apjomu un darījuma apjoma soli.

30.11. Latu pirkšanas ar atpārdošanu izsoles

30.11.1. Latvijas Banka kārtā banku iesniegtos izsoles pieteikumus piedāvāto latu procentu likmju augošā secībā līdz izsoles maksimālajai latu procentu likmei. Pieteikumi, kuros norādītas vienādas latu procentu likmes, tiek kārtoti pieteikumu iesniegšanas secībā.

30.11.2. Latvijas Banka pieteikumus izsolē apmierina, sākot ar zemāko piedāvāto latu procentu likmi, izsoles kopējā apjoma robežās.

30.11.3. Ja izsoles pieteikumu nav iespējams apmierināt pilnībā, Latvijas Banka to apmierina neizsolītā izsoles kopējā apjoma atlikuma robežās. Ja neizsolītais izsoles kopējā apjoma atlikums ir mazāks par minimālo darījuma apjomu, Latvijas Banka neizsolīto atlikumu nepērk.

30.11.4. Ja iesniegti vairāki izsoles pieteikumi ar vienādām latu procentu likmēm, kurus nav iespējams apmierināt pilnībā, Latvijas Banka tos apmierina proporcionāli izsolē piedalījušos banku piedāvātajam darījuma apjomam. Ja tas nav iespējams, Latvijas Banka izsoles pieteikumus apmierina to iesniegšanas secībā, ievērojot atlikušo izsoles kopējo apjomu, minimālo darījuma apjomu un darījuma apjoma soli.

30.12. Norēķini, veicot latu pārdošanu, izmantojot ķīlu

30.12.1. Ja ķīla ir pietiekama, Latvijas Banka pēc darījuma noslēgšanas veic latu summas ieskaitīšanu pret ķīlu attiecīgās bankas naudas kontā Latvijas Bankā valutēšanas datumā latiem.

30.12.2. Ja Latvijas Banka saņem bankas ārvalstu valūtas maksājuma veikšanas apstiprinājumu valutēšanas datumā ārvalstu valūtai pēc plkst. 15.00, Latvijas Banka ir tiesīga izpildīt savas no attiecīgā darījuma izrietošās saistības nākamajā darbadienā.

30.12.3. Ja ķīla nav pietiekama, Latvijas Banka rīkojas saskaņā ar 0.–0. punkta nosacījumiem un aiztur latu summas ieskaitīšanu bankas naudas kontā Latvijas Bankā līdz brīdim, kad bankas ķīla ir pietiekama vai arī Latvijas Banka saņem apstiprinājuma ziņojumu no savas korespondentbankas par to, ka banka veikusi darījuma ārvalstu valūtas summas ieskaitīšanu.

30.13. Norēķini, veicot latu pārdošanu, neizmantojot ķīlu

30.13.1. Pēc darījuma noslēgšanas Latvijas Banka darījuma valutēšanas datumā latiem veic darījuma summas latos pārvedumu uz bankas naudas kontu Latvijas Bankā tikai tad, kad banka veikusi darījuma ārvalstu valūtas summas pārvedumu uz Latvijas Bankas norādīto naudas kontu, nodrošinot, ka Latvijas Banka saņem apstiprinājumu no Latvijas Bankas korespondentbankas par ārvalstu valūtas ieskaitīšanu Latvijas Bankas norādītajā naudas kontā līdz plkst. 15.00 darījuma valutēšanas datumā latiem.

30.14. Norēķini, veicot latu pirkšanu

30.14.1. Darījuma valutēšanas datumā ārvalstu valūtai Latvijas Banka veic darījuma ārvalstu valūtas summas pārvedumu uz bankas norādīto naudas kontu tikai tad, ja banka līdz plkst. 15.00 darījuma valutēšanas datumā latiem veikusi darījuma latu summas pārvedumu uz Latvijas Bankas naudas kontu Latvijas Bankā.

30.14.2. Ja banka valutēšanas datumā latiem veic nepieciešamās latu summas pārvedumu uz Latvijas Bankas naudas kontu Latvijas Bankā pēc plkst. 15.00, Latvijas Bankai ir tiesības veikt darījuma ārvalstu valūtas summas pārvedumu uz bankas norādīto naudas kontu nākamajā darbadienā pēc darījuma valutēšanas datuma latiem.

IV. PASTĀVĪGĀS IESPĒJAS UN DIENAS PĀRSNIEGUMA LIMITS

31. Aizdevumu iespēja ~~uz nakti~~

31.1. Latvijas Banka pēc bankas pieprasījuma izsniedz bankai pret ķīlu automātiskos un pieprasījuma aizdevumus uz nakti.

31.2. Automātiskā aizdevuma izsniegšana

31.2.1. Ja norēķinu dienas beigās bankas naudas kontā Latvijas Bankā ir debeta atlikums, tas kalpo par bankas pieprasījumu saņemt no Latvijas Bankas automātisko aizdevumu debeta atlikuma apjomā. Latvijas Banka izsniedz bankai automātisko aizdevumu attiecīgā debeta atlikuma apjomā pret ķīlu, vienlaikus samazinot dienas pārsnieguma limitu izsniedzamā automātiskā aizdevuma nominālvērtības apjomā.

31.2.2. Pēc automātiskā aizdevuma izsniegšanas Latvijas Banka nosūta bankai automātiskā aizdevuma izsniegšanas apstiprinājumu un dienas pārsnieguma limita maiņas apstiprinājumu, norādot tajā noteikto jauno dienas pārsnieguma limitu.

31.3. Pieprasījuma aizdevuma izsniegšana

31.3.1. Lai saņemtu pieprasījuma aizdevumu, banka ne vēlāk kā vēlamajā aizdevuma saņemšanas dienā līdz plkst. 15.30 iesniedz Latvijas Bankā aizdevuma pieprasījumu, tajā norādot nepieciešamo aizdevuma apjomu.

31.3.1.¹ Bankas iesniegtais aizdevuma pieprasījums ir galīgs un neatsaucams.

31.3.2. Minimālais pieprasījuma aizdevuma apjoms ir Ls 100 000 (viens simts tūkstošu latu).

31.3.3. Banka nodrošina pietiekamu ķīlu pieprasījuma iesniegšanas dienā līdz norēķinu dienas beigām.

31.3.4. Ja ķīla ir pietiekama, Latvijas Banka pieprasījumu izpilda, izsniedzot pieprasījuma aizdevumu un veicot bankas pieprasītās summas pārvedumu uz bankas naudas kontu Latvijas Bankā, un nosūta bankai aizdevuma izsniegšanas apstiprinājumu.

31.3.5. Latvijas Banka noraida aizdevuma pieprasījumu, ja tas ir nepilnīgs vai neatbilst Latvijas Bankas noteiktajai formai.

31.3.6. Latvijas Banka noraida aizdevuma pieprasījumu, ja banka neievēro noteikto minimālo aizdevuma apjomu.

31.3.7. Ja bankas ķīla pieprasījuma iesniegšanas dienā līdz norēķinu dienas beigām nav pietiekama, Latvijas Banka pieprasīto aizdevumu neizsniedz.

31.4. Automātiskā aizdevuma un pieprasījuma aizdevuma un to procentu samaksa

31.4.1. Aizdevuma atmaksas dienā banka atmaksā Latvijas Bankai aizdevumu, veicot aizdevuma un procentu kopsummas naudas pārvedumu uz Latvijas Bankas naudas kontu.

31.4.2. Pēc automātiskā aizdevuma un procentu kopsummas saņemšanas Latvijas Banka palielina bankas dienas pārsnieguma limitu atmaksātā automātiskā aizdevuma nominālvērtības apjomā un nosūta bankai dienas pārsnieguma limita maiņas apstiprinājumu, norādot tajā noteikto jauno dienas pārsnieguma limitu.

31.5. Latvijas Banka var jebkurā brīdī noteikt ierobežojumus vai pārtraukt izsniegt aizdevumus uz nakti.

32. Noguldījumu iespēja ~~uz nakti~~

32.1. Latvijas Banka pēc bankas pieprasījuma pieņem noguldījumus uz nakti un uz 7 (septiņām) dienām.

~~32.2. Lai veiktu noguldījumu Latvijas Bankā, banka līdz norēķinu dienas beigām pārskaita noguldāmos līdzekļus uz bankas noguldījumu kontu Latvijas Bankā, kas kalpo par bankas pieprasījumu veikt noguldījumu Latvijas Bankā uz nakti. Lai veiktu noguldījumu Latvijas Bankā, banka uz tās noguldījumu kontu Latvijas Bankā līdz norēķinu dienas beigām veic noguldāmo līdzekļu pārskaitījumu, kas kalpo par bankas pieprasījumu veikt noguldījumu Latvijas Bankā.~~

32.3. Latvijas Banka nesniedz bankai nodrošinājumu noguldījumam Latvijas Bankā.

~~32.4. [svītrots]~~

~~32.4. Noguldījuma termiņš beidzas nākamajā darbadienā pēc noguldāmo līdzekļu pārskaitīšanas uz bankas noguldījumu kontu Latvijas Bankā līdz ar jaunas norēķinu dienas sākumu.~~

32.5. Noguldījuma atmaksas ~~Norēķinu dienā~~ sākumā Latvijas Banka ~~visus~~ bankas noguldījumu ~~kontā esošos līdzekļus~~ un par ~~tiem~~ pienākošos procentus ieskaita bankas naudas kontā Latvijas Bankā.

32.6. Latvijas Banka var jebkurā brīdī noteikt ierobežojumus vai pārtraukt pieņemt noguldījumus ~~uz nakti.~~

33. Dienas pārsnieguma limits

33.1. Latvijas Banka piešķir bankai pret ķīlu dienas pārsnieguma limitu, dodot iespēju attiecīgās norēķinu dienas laikā izmantot bankas naudas konta debeta atlikumu šā limita robežās.

33.2. Latvijas Banka pēc bankas pieprasījuma piešķir bankai dienas pārsnieguma limitu vai veic tā maiņu.

33.3. Bankas pieprasītais minimālais dienas pārsnieguma limita maiņas apjoms ir Ls 100 000 (viens simts tūkstošu latu).

33.4. Dienas pārsnieguma limita palielināšana

33.4.1. Lai palielinātu dienas pārsnieguma limitu, banka nosūta Latvijas Bankai dienas pārsnieguma limita maiņas pieprasījumu.

33.4.2. Ja ķīla ir pietiekama, Latvijas Banka pēc bankas pieprasījuma saņemšanas palielina bankas dienas pārsnieguma limitu un nosūta bankai dienas pārsnieguma limita maiņas apstiprinājumu. Dienas pārsnieguma limita maiņas apstiprinājumā Latvijas Banka norāda jauno dienas pārsnieguma limitu.

33.4.3. Ja ķīla nav pietiekama, Latvijas Banka bankas iesniegto pieprasījumu noraida, nosūtot bankai dienas pārsnieguma limita maiņas noraidījumu.

33.5. Dienas pārsnieguma limita samazināšana

33.5.1. Lai samazinātu dienas pārsnieguma limitu, banka nosūta Latvijas Bankai dienas pārsnieguma limita maiņas pieprasījumu.

33.5.2. Ja bankas pieprasītais samazinātais dienas pārsnieguma limits ir pietiekams bankas jau izmantotā naudas konta pārsnieguma nodrošināšanai, Latvijas Banka samazina dienas pārsnieguma limitu un nosūta bankai dienas pārsnieguma limita maiņas apstiprinājumu. Dienas pārsnieguma limita maiņas apstiprinājumā Latvijas Banka norāda jauno dienas pārsnieguma limitu.

33.5.3. Ja bankas pieprasītais samazinātais dienas pārsnieguma limits nav pietiekams bankas jau izmantotā naudas konta pārsnieguma nodrošināšanai, Latvijas Banka bankas pieprasījumu noraida un nosūta bankai dienas pārsnieguma limita maiņas noraidījumu.

33.6. Latvijas Banka var jebkurā brīdī noteikt ierobežojumus vai pārtraukt piešķirt dienas pārsnieguma limitu.

V. FINANŠU ĶĪLA

34. Finanšu ķīlas līguma slēgšana un rīcība ar finanšu ķīlu

34.1. Latvijas Banka ķīlas pārvaldīšanā izmanto pūla metodi, t.i., Latvijas Banka visus darījumu nodrošināšanai iekļātos bankas vērtspapīrus apvieno vienā ķīlā, kuru izmanto par nodrošinājumu šīs bankas kopējam aizdevuma apjomam un ikvienam aizdevumam.

34.2. Banka sniedz ķīlu Latvijas Bankai, lai nodrošinātu saistības, kas rodas, bankai veicot darījumus ar Latvijas Banku.

34.3. Banka sniedz ķīlu Latvijas Bankai, pārskaitot vērtspapīrus bankas ķīlas kontā. Vērtspapīrs ir pieņemts ķīlā ar brīdi, kad tas ieskaitīts ķīlas kontā.

34.4. Banka ir tiesīga par ķīlu izmantot vērtspapīru, kas iekļauts vērtspapīru sarakstā un kas nav bankas vai tās radniecīgā uzņēmuma emitēts vērtspapīrs. Nosacījums attiecībā uz vērtspapīra emitentu neattiecas uz hipotekārajām ķīlu zīmēm.

34.5. Ja kādu no ķīlas kontā uzskaitītajiem vērtspapīriem banka nav tiesīga izmantot par ķīlu, šā vērtspapīra vērtība tiek pielīdzināta 0 (nullei) un Latvijas Banka to neizmanto par nodrošinājumu bankas kopējam aizdevuma apjomam. Šādā gadījumā bankai ir pienākums vērtspapīru sarakstam neatbilstošo vērtspapīru pārskaitīt no ķīlas konta 5 (piecu) darbadienu laikā no dienas, kad banka to vairs nav tiesīga izmantot par ķīlu.

34.6. Latvijas Banka, pieņemot bankas pārskaitītos vērtspapīrus ķīlā, pārņem tos savā valdījumā. Ieķīlāto vērtspapīru atbrīvošanas tiesības ir Latvijas Bankai.

34.7. Ikviens bankas vērtspapīru ieķīlājums ķīlas kontā, kurš veikts saskaņā ar Latvijas Bankas un bankas atbilstoši noteikumiem noslēgtam darījumam un kurā norādīta 34.10. punktā minētā informācija, ir atsevišķs starp Latvijas Banku un banku noslēgts finanšu ķīlas līgums, kuram piemērojamas šo noteikumu un starp Latvijas Banku un banku noslēgtā līguma "Par dalību Latvijas Bankas monetārajās operācijās" normas.

34.8. Pamatojoties uz noslēgto finanšu ķīlas līgumu, atsevišķi ķīlas sastāvā esoši vērtspapīri nav tieši uzskatāmi par nodrošinājumu starp banku un Latvijas Banku noslēgtam darījumam, bet viss, pamatojoties uz noslēgtajiem finanšu ķīlas līgumiem, ķīlā esošo vērtspapīru kopums vienlaikus kalpo par nodrošinājumu gan bankas kopējam aizdevuma apjomam, gan ikvienam bankai izsniegtajam aizdevumam.

34.9. Latvijas Banka veic ķīlas novērtēšanu saskaņā ar 37. punktu, nosakot vērtību, par kādu Latvijas Bankai ir tiesības atsavināt ķīlu vai tās daļu atbilstoši noteikumos noteiktajai kārtībai.

34.10. Ja banka darījuma nodrošināšanai izmanto ķīlu, Latvijas Banka nodrošina bankai šādu informāciju par katru starp Latvijas Banku un banku noslēgto darījumu un atbilstoši tam noslēgto finanšu ķīlas līgumu:

34.10.1. darījuma veids;

34.10.2. darījuma summa un procenti;

34.10.3. ķīlas veids (vērtspapīra identifikators);

34.10.4. ķīlas summa;

34.10.5. ķīlas sniegšanas (ieķīlājuma) laiks.

34.11. Latvijas Banka izsniedz bankai jaunu aizdevumu tikai tādā gadījumā, ja bankas ķīla ir pietiekama.

34.12. Banka ir tiesīga samazināt ķīlas kontā esošo vērtspapīru apjomu, ja atlikusī ķīla ir pietiekama. Latvijas Banka akceptē vērtspapīru apjoma samazināšanu ķīlas kontā, veicot vērtspapīru pārvedumu.

34.13. Iestājoties izpildes notikumam, t.i., dienai, kad bankai atbilstoši darījumam, kas noslēgts saskaņā ar noteikumiem, jāatmaksā Latvijas Bankai tās izsniegtais aizdevums, bet banka to neatmaksā, Latvijas Banka ir tiesīga brīvi pēc savas izvēles atsavināt jebkurus no ķīlā esošajiem vērtspapīriem par labu sev vai trešajai personai tādā apjomā, kāds atbilst bankas neizpildīto saistību apjomam, par saņemto apjomu samazinot vai pilnīgi dzēšot bankas no attiecīgā darījuma izrietošās saistības pret Latvijas Banku.

34.14. Ja ķīlas atsavināšanā iegūtie līdzekļi nav pietiekami, lai segtu bankas neizpildīto saistību apjomu, Latvijas Bankai ir tiesības veikt ieturējumus no jebkādiem bankas naudas līdzekļiem bankas kontā Latvijas Bankā.

35. Papildu ķīlas pieprasīšana

35.1. Katru darbadienu plkst. 10.00, kā arī katru reizi pirms jauna aizdevuma izsniegšanas Latvijas Banka pārbauda bankas ieķīlāto vērtspapīru atbilstību vērtspapīru sarakstam un novērtē ķīlas pietiekamību.

35.2. Ja ķīla nav pietiekama, Latvijas Banka ir tiesīga bez bankas piekrišanas samazināt bankas dienas pārsnieguma limitu, ja tas nav pilnībā izmantots, tādā apjomā, līdz ķīla ir pietiekama. Veicot bankas dienas pārsnieguma limita maiņu, Latvijas Banka nosūta bankai dienas pārsnieguma limita maiņas paziņojumu.

35.3. Ja ķīla nav pietiekama un dienas pārsnieguma limita samazināšana nav iespējama, Latvijas Banka nosūta bankai papildu ķīlas pieprasījumu.

35.4. Saņemot papildu ķīlas pieprasījumu, bankas pienākums ir bez kavēšanās tās pašas darbadienas laikā līdz norēķinu dienas beigām pārskaitīt papildu vērtspapīrus ķīlas kontā vai arī samazināt tai piešķirto dienas pārsnieguma limitu.

35.5. Ja ķīla nav pietiekama, Latvijas Banka ir tiesīga neveikt ar ķīlas kontā uzskaitīto vērtspapīru procentu ienākumu izmaksāšanu vai vērtspapīru dzēšanu saistītos maksājumus līdz brīdim, kad bankas ķīla kļūst pietiekama.

VI. IZMANTOJAMIE VĒRTSPAPĪRI

36. Vērtspapīru saraksta uzturēšana

36.1. Latvijas Banka izveido, uztur un Latvijas Bankas interneta lapā (www.bank.lv) publicē to vērtspapīru sarakstu, kurus tā, izsniedzot aizdevumus bankām, pieņem kā nodrošinājumu. Vērtspapīru sarakstā norāda katra vērtspapīra pilno cenu un tam piemēroto novērtējuma diskontu.

36.2. Latvijas Banka vērtspapīru sarakstā var iekļaut vērtspapīrus, kuri atbilst šādām pamatprasībām:

36.2.1. to pamatsumma un procentu ienākumi nevar pārtapt par negatīvām maksājumu plūsmām;

36.2.1.¹ tiesības saņemt to pamatsummu un procentu ienākumus nevar būt pakārtotas tā paša emitenta citu parāda vērtspapīru turētāju tiesībām;

36.2.2. tos izlaiduši dalībvalstīs reģistrēti emitenti;

36.2.3. tie reģistrēti Latvijas Centrālajā depozitārijā;

36.2.4. tie denominēti latos;

36.2.5. tie iekļauti *NASDAQ OMX Riga* parāda vērtspapīru sarakstā;

36.2.6. to publiski pieejamais kredītreitings vai vērtspapīru emitentu kredītreitings ilgtermiņa saistībām latos vai ārvalstu valūtā ir vienāds ar vismaz vienu no šādiem reitingiem vai augstāks par to: BBB– (*Fitch Ratings*), Baa3 (*Moody's Investors Service*), BBB– (*Standard & Poor's*).

36.3. Vērtspapīriem tiek piemērotas 38. punktā noteiktās riska ierobežošanas prasības.

37. Vērtspapīru novērtēšana

37.1. Latvijas Banka veic vērtspapīru sarakstā iekļauto vērtspapīru novērtēšanu, izmantojot šo vērtspapīru iepriekšējā darbadienā kotētās cenas.

37.2. Latvijas Banka nosaka vērtspapīru vērtību, pamatojoties uz šādiem principiem:

37.2.1. katram vērtspapīram, kas iekļauts vērtspapīru sarakstā, Latvijas Banka nosaka vienu vērtspapīru tirgu, ko izmanto par šā vērtspapīra cenu avotu. Ja šo vērtspapīru tirgo vairākos vērtspapīru tirgos, tikai vienu no tirgiem izmanto kā cenu avotu;

37.2.2. katram vērtspapīru tirgum, ko izmanto par cenu avotu, Latvijas Banka nosaka raksturīgāko vērtspapīra cenu, ko izmanto vērtspapīra tirgus vērtības noteikšanai;

37.2.3. vērtspapīra vērtību nosaka, izmantojot šā vērtspapīra iepriekšējās darbadienas raksturīgāko cenu;

37.2.4. ja iepriekšējās darbadienas raksturīgākā cena nav pieejama, Latvijas Banka izmanto pēdējo 5 (piecu) darbadienu laikā pēdējo kotēto tirgus cenu;

37.2.5. ja vērtspapīra tirgus cena nav pieejama pēdējo 5 (piecu) darbadienu laikā, Latvijas Banka vērtspapīra tirgus vērtību nosaka, izmantojot šim vērtspapīram atbilstošo iepriekšējās darbadienas procentu likmju līkni;

37.2.6. parāda vērtspapīru vērtībā iekļauj uzkrātos procentu ienākumus.

38. Riska kontrole un novērtējuma diskonts

38.1. Latvijas Banka piemēro novērtējuma diskontu darījumos, kuros kā nodrošinājums tiek izmantota ķīla. Latvijas Banka, novērtējot ķīlā esoša vērtspapīra vērtību, samazina šā vērtspapīra tirgus vērtību par noteiktu procentuālo daļu (novērtējuma diskontu).

38.2. Vērtspapīram piemērotais novērtējuma diskonts ir atkarīgs no šā vērtspapīra atlikušā atmaksas termiņa, likviditātes un procentu ienākumu maksājumu struktūras. Visi ieķīlātie vērtspapīri sadalīti trijās likviditātes kategorijās, ņemot vērā šo vērtspapīru emitentu klasifikāciju un aktīvu klasi.

38.3. I kategorijā iekļauti Latvijas valdības parāda vērtspapīri.

38.4. II kategorijā iekļautas hipotekārās ķīlu zīmes, kas emitētas saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likumu un Hipotekāro ķīlu zīmju likumu, kā arī komercsabiedrību parāda vērtspapīri, kas emitēti saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likumu.

38.4.¹ III kategorijā iekļauti citi kredītiestāžu parāda vērtspapīri, kas emitēti saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likumu.

38.4.² Latvijas Banka jebkurā brīdī var piemērot sākotnējo nodrošinājuma rezervi, noteikt ierobežojumus noteikta emitenta vai noteiktas emisijas vērtspapīriem, pieprasīt no bankām finansiāli stabilu komercsabiedrību izsniegtas papildu garantijas, lai pieņemtu noteiktus aktīvus, kā arī izslēgt jebkuru vērtspapīru no saraksta un nepieņemt kā nodrošinājumu.

38.5. Vērtspapīru novērtējuma diskonti noteikti 2. pielikumā.

38.6. Mainīgas likmes procentu ienākumu vērtspapīriem, kuriem procentu likmes maiņas periods nav ilgāks par 1 (vienu) gadu, piemēro novērtējuma diskontu, kas atbilst fiksētas likmes procentu ienākumu vērtspapīriem, kuru atlikušais atmaksas termiņš nepārsniedz 1 (vienu) gadu.

38.7. Mainīgas likmes procentu ienākumu vērtspapīri, kuriem procentu likmes maiņas periods ir ilgāks par 1 (vienu) gadu, piemēro novērtējuma diskontu, kas atbilst tās pašas kategorijas fiksētas likmes kupona vērtspapīriem ar tādu pašu atlikušo atmaksas termiņu.

38.8. Ja vērtspapīram ir vairāk nekā viens procentu ienākumu maksāšanas veids, tiek ņemti vērā tikai atlikušie procentu ienākumu maksājumi. Vērtspapīram piemēro lielāko no novērtējuma diskontiem, kas atbilst vērtspapīriem ar tādu pašu kategoriju, atlikušo atmaksas termiņu un vienu no attiecīgā vērtspapīra atlikušo procentu ienākumu maksājumu veidiem.

38.9. Ja publiski pieejamais vērtspapīru kredītreitings vai vērtspapīru emitentu kredītreitings ilgtermiņa saistībām latos vai ārvalstu valūtā ir zemāks par A- (*Fitch Ratings*), A3 (*Moody's Investors Service*), A- (*Standard & Poor's*), vērtspapīriem papildus piemēro novērtējuma diskontu 5% apmērā.

NOSLĒGUMA JAUTĀJUMI

39. Atzīt par spēku zaudējušu Latvijas Bankas padomes 2006. gada 16. novembra lēmumu Nr. 131/5 "Par "Latvijas Bankas monetārās politikas instrumentu izmantošanas noteikumu" apstiprināšanu" (Latvijas Vēstnesis, 2006, Nr. 192).

40. Noteikumi stājas spēkā 2007. gada 1. jūnijā.

1. pielikums
Latvijas Bankas
2007. gada 17. maija
noteikumiem Nr. 5

Rīgā ____ . gada ____ . _____

LĪGUMS

Nr. _____

PAR DALĪBU LATVIJAS BANKAS MONETĀRAJĀS OPERĀCIJĀS

Latvijas Banka, kas darbojas saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" (tālāk tekstā – Latvijas Banka), _____ personā, no vienas puses, un
(amats, vārds, uzvārds)
_____ (tālāk tekstā – banka), kas darbojas saskaņā
(bankas nosaukums)
ar Statūtiem, _____
(amats, vārds, uzvārds)
personā, no otras puses, abi kopā saukti puses, bez viltus, maldības un spaidiem, brīvi paužot
pušu gribu, noslēdz šādu līgumu.

1. LĪGUMA PRIEKŠMETS

1.1. Šis līgums nosaka monetāro operāciju veikšanas kārtību starp banku un Latvijas Banku, t.sk. finanšu ķīlas līguma noslēgšanas kārtību, prasības finanšu ķīlai un rīcību ar finanšu ķīlu.

1.2. Izpildot šo līgumu un veicot monetārās operācijas, puses darbojas saskaņā ar šo līgumu un "Latvijas Bankas monetārās politikas instrumentu izmantošanas noteikumiem" (tālāk tekstā – noteikumi).

2. TIESĪBAS PAPILDINĀT LĪGUMU UN NOTEIKUMUS

2.1. Puses vienojas, ka Latvijas Bankai ir tiesības pēc saviem ieskatiem vienpusējā kārtībā veikt noteikumu grozījumus.

2.2. Par veiktajiem noteikumu grozījumiem Latvijas Banka rakstiski paziņo bankai ne vēlāk kā 5 (piecas) darbadienas pirms šo grozījumu stāšanās spēkā.

2.3. Ja banka nepiekrīt Latvijas Bankas veiktajiem noteikumu grozījumiem, banka ir tiesīga vienpusēji izbeigt līgumu saskaņā ar 7.6. punkta nosacījumiem.

3. VISPĀRĒJĀ PRASĪBA LIETOT LATUS

3.1. Puses vienojas, ka visi ar monetārajām operācijām saistītie maksājumi, izņemot ārvalstu

valūtas maksājumus ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas darījumos un valūtas mijmaiņas darījumos, tiek veikti latos.

4. VISPĀRĒJĀ PRASĪBA ĶĪLAS NODROŠINĀŠANAI

4.1. Puses vienojas, ka aizdevums bankai tiek izsniegts tikai, ja tas ir pilnībā nodrošināts ar finanšu ķīlu.

4.2. Puses apņemas ievērot noteikumu nosacījumus par finanšu ķīlas līguma slēgšanas kārtību, prasībām finanšu ķīlai un rīcību ar finanšu ķīlu.

5. PUŠU ATBILDĪBA

5.1. Ja banka nenodrošina ķīlas pietiekamību vai naudas līdzekļu vai vērtspapīru pārveduma veikšanu noteiktajos termiņos, Latvijas Bankai ir tiesības pieprasīt un bankai ir pienākums maksāt Latvijas Bankai līgumsodu, kura apmērs vienāds ar kavētā pārveduma vērtības latos vai ārvalstu valūtā, kas pārrēķināta latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa maksājuma valutēšanas datumā, vai kavētā ķīlas apjoma reizinājumu ar procentu likmi Latvijas Bankas aizdevumam uz nakti valutēšanas datumā, kam pieskaitīti 2.5% (divarpus procenti), iegūto rezultātu reizinot ar 7/360.

5.2. Ja banka pārkāpj Noteikumu prasības attiecībā uz ķīlas sastāvā esošo vērtspapīru izmantošanu, Latvijas Bankai ir tiesības pieprasīt un bankai ir pienākums maksāt Latvijas Bankai līgumsodu, kura apmērs vienāds ar ķīlas sastāvā esošā vērtspapīra, kuru banka nav tiesīga izmantot kā ķīlu, vērtības reizinājumu ar procentu likmi Latvijas Bankas aizdevumam uz nakti, kam pieskaitīti 2.5% (divarpus procenti), iegūto rezultātu reizinot ar 1/360.

5.3. Ja banka 12 (divpadsmit) mēnešu laikā 3 (trīs) vai vairāk reizi pārkāpj vienas un tās pašas monetārās operācijas noteikumu prasības, Latvijas Bankai ir tiesības uz laiku līdz 3 (trim) mēnešiem liegt bankai piedalīties attiecīgā veida monetārajās operācijās. Par šādu liegumu Latvijas Banka rakstiski informē banku, norādot datumu, līdz kuram bankai nav tiesību piedalīties attiecīgā veida monetārajās operācijās.

5.4. Latvijas Banka par aprēķinātajiem līgumsodiem informē banku, izmantojot SWIFT sistēmu. Bankai ir pienākums samaksāt aprēķināto līgumsodu ne vēlāk kā līdz nākamās norēķinu dienas beigām pēc šajā punktā minētā paziņojuma saņemšanas no Latvijas Bankas.

5.5. Ja Latvijas Banka nenodrošina naudas līdzekļu vai vērtspapīru pārveduma veikšanu noteiktajos termiņos, bankai ir tiesības pieprasīt un Latvijas Bankai ir pienākums maksāt bankai līgumsodu, kura apmērs vienāds ar kavētā pārveduma vērtības latos vai ārvalstu valūtā, kas pārrēķināta latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa maksājuma valutēšanas datumā, reizinājumu ar procentu likmi Latvijas Bankas aizdevumam uz nakti valutēšanas datumā, iegūto rezultātu reizinot ar kavēto dienu skaitu un 1/360.

5.6. Līgumsoda samaksa neatbrīvo puses no līgumsaistību izpildes.

6. NEPĀRVARAMA VARA

6.1. Puses tiek atbrīvotas no atbildības par pilnīgu vai daļēju līgumā paredzēto saistību neizpildi, ja tā notikusi nepārvaramas varas dēļ. Par nepārvaramu varu tiek uzskatītas dabas stihijas, ugunsgrēki, karadarbība, bruņoti konflikti, valsts varas un pārvaldes, kā arī pašvaldības institūciju un iestāžu aizliegumi, normatīvo aktu pārmaiņas, sacelšanās un streiki. Puse, kas atsaucas uz nepārvaramu varu, tiek atbrīvota no atbildības par savu saistību neizpildi tikai un vienīgi tad, ja minētā puse nav varējusi šos apstākļus novērst.

6.2. Pusei, kurai saskaņā ar 6.1. punkta nosacījumiem izveidojusies saistību izpildes neiespējamība, ir pienākums par to un iespējamo darbības laiku rakstiski informēt otru pusi ne vēlāk kā 5 (piecu) kalendāro dienu laikā no nepārvaramas varas iestāšanās dienas. Neinformēšana vai nesavlaicīga informēšana liedz pusei, kas nav informējusi otru pusi vai to nav izdarījusi laikus, atsaukties uz jebkuru minēto nepārvaramas varas apstākli kā pamatu, kas atbrīvo no saistību pilnīgas vai daļējas neizpildes. Nepārvaramas varas apstākļu esamību pierāda ar attiecīgās kompetentās valsts institūcijas izsniegtu izziņu.

7. LĪGUMA SPĒKĀ STĀŠANĀS UN IZBEIGŠANA

7.1. Jebkuri līguma grozījumi iegūst juridisku spēku tikai tad, ja tie veikti rakstiski un tos ar parakstu apstiprinājušas abas puses.

7.2. Visus strīdus puses risina sarunu ceļā. Ja vienošanās netiek panākta, strīdu izskata Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Latvijas Republikas tiesās.

7.3. Līgums stājas spēkā dienā, kad spēkā stājas noteikumi. Līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku.

7.4. Līgums var tikt izbeigts, pusēm par to rakstiski vienojoties.

7.5. Latvijas Bankai ir tiesības vienpusēji pēc sava ieskata izbeigt šo līgumu, par to rakstiski informējot banku vismaz 7 (septiņas) dienas iepriekš.

7.6. Bankai ir tiesības vienpusēji pēc sava ieskata izbeigt šo līgumu ar nosacījumu, ka banka nokārtojusi visas saistības, kas radušās pret Latvijas Banku šā līguma darbības rezultātā, par nodomu izbeigt līgumu rakstiski informējot Latvijas Banku vismaz 7 (septiņas) dienas iepriekš.

7.7. Līgums sagatavots uz __ (_____) lapām 2 (divos) eksemplāros, pa vienam katrai pusei.

8. PUŠU JURIDISKĀS ADRESES

8.1. Latvijas Banka: K. Valdemāra ielā 2A, Rīgā, LV-1050
Tālr. 702 2300, fakss 702 2420

8.2. Banka: _____

Pušu paraksti:

Latvijas Banka

Banka

(paraksts)

(paraksts)

(vārds, uzvārds)

(vārds, uzvārds)

(amats)

(amats)

Z.v.

Z.v.

(datums)

(datums)

Latvijas Bankas prezidents

I. Rimšēvičs

2. pielikums
 Latvijas Bankas
 2007. gada 17. maija
 noteikumiem Nr. 5

VĒRTSPAPĪRU NOVĒRTĒJUMA DISKONTI

(%)

Atlikušais atmaksas termiņš (gados)	Likviditātes kategorija					
	I kategorija		II kategorija		III kategorija	
	Vērtspapīri ar fiksētas likmes procentu ienākumiem	Vērtspapīri bez procentu ienākumiem	Vērtspapīri ar fiksētas likmes procentu ienākumiem	Vērtspapīri bez procentu ienākumiem	Vērtspapīri ar fiksētas likmes procentu ienākumiem	Vērtspapīri bez procentu ienākumiem
0-1	0.5	0.5	1.5	1.5	6.5	6.5
1-3	1.5	1.5	3.0	3.0	8.0	8.0
3-5	2.5	3.0	4.5	5.0	9.5	10.0
5-7	3.0	3.5	5.5	6.0	10.5	11.0
7-10	4.0	4.5	6.5	8.0	11.5	13.0
>10	5.5	8.5	9.0	15.0	14.0	20.0

Latvijas Bankas prezidents

I. Rimšēvičs